

Historien gentager sig selv! – eller gør den?

Danmark i krig, mellemøsten, terror - 12 foredrag

Fredagsforedrag: Smedjen på Grønnegade Kaserne

Fredage kl 13.00-15.30

Alle foredrag kan opleves enkeltvis, du kan plukke dem ud du vil høre, eller du kan tilmelde dig rækker på 6 eller 12 foredrag. Klik på holdnumrene for at komme direkte til tilmeldingsformularen...

Krig er videreførelse af politikken med andre midler, sagde den store militær-teoretiker von Clausewitz (1780-1831). På en række fredage vil vi se nærmere på de militære begivenheder, der har sat deres præg på Europa siden Napoleonskrigene. Ikke kun de to verdenskrige, men også konflikter i Europas nærrområde, som krudttønden på Balkan, urolighederne i Nordirland og senest i Mellemøsten og Tyrkiet. Kan man trods Murens fald i -89 risikere at en 3. verdenskrig kunne bryde ud?

Stormen på København? - og de mange krige med svensken siden 1534.

Fredag d. 16. september 2016

[Hold nr. 162-942](#)

I Københavns Universitets festsal hænger det berømte maleri af "Stormen på København 1659" og vi vil gå på jagt efter historien om Svenske-lejren, Stormen på København og de mange stridigheder med svensken om Skåne, Halland og Blekinge.

I dansk historie fremhæves ofte, hvordan Margrethe d. 1. fik samlet Norden, men Kalmar-unionen var knapt blevet færdigforhandlet før ledende kredse i Sverige pønsede på en løsrivelse, og efter slaget ved Brunkeberg i oktober 1471 skulle der gå 26 år inden en dansk konge også kunne regere svenskerne. Vi vil søge vi at få et overblik over de mange krige, specielt i 1500- og 1600-årene frem til Frederik d. 4.'s invasionsforsøg 1709. I flæng kan nævnes Den Nordiske Syvårskrig, Kalmarkrigen, Torstenssonkrigen, de to Karl Gustav-krige, Skånske Krig og Den Store Nordiske Krig.

Spaniolerne i Danmark og udskibningen fra Langeland i 1808.

Fredag d. 23. september 2016

[Hold nr. 162-943](#)

Efter englænderne havde ranet den danske flåde sendte Napoleon en allieret hær via Holsten ind i Danmark, der skulle bistå den danske konge i en invasion af Sverige. Svenskerne var englændernes sidste allierede på kontinentet, og en sejr til Danmark ville tvinge den engelske flåde ud af Østersøen og fuldende Napoleons fastlandsspærring. Napoleons hjælpestyrker bestod af franske, hollandske og spanske soldater under den franske marskal Bernadotte og hans næstkommanderende den spanske general Don Pedro Caro y Sureda, der stod i spidsen for den spanske División del Norte. Denne del af Danmarkshistorien må siges ikke at være særlig velbelyst, måske bortset fra branden på Koldinghus. Vi ser derfor nærmere på hele historien: Om invasionsplanerne, om Bernadotte samt de spanske troppers skæbne. En eventyrlig historie, der næsten er gået i glemmebogen.

Den 9. april 1940 - de tyske forberedelser og den danske passivitet.

Fredag d. 30. september 2016

[Hold nr. 162-944](#)

"Aldrig mere en 9. April" blev et uhyre populært slagord i årene efter Befrielsen, og i den ældre generation kan man fortsat møde det. Sandheden var dog, at tiden efter maj -45 afslørede afgrundsdybe forskelle mellem kredse såvel indenfor - som udenfor - den danske modstandsbevægelse, når det kom til de politiske og militære konsekvenser af et "Aldrig mere en 9. April"

Vi vender tilbage til gerningsstedet og ser ikke kun på begivenhederne i de sidste dage op til den tyske besættelse, men også på de sidste danske forsvarsforlig, materialanskaffelserne til det danske forsvar, den tyske propaganda og de andre nationers opbakning til idéen om Danmark som "Nordens Lænkehund". Krigen var gået i gang - kunne Danmark have handlet klogere?

Den ubehagelige medaljesag - om frihedskæmpernes hædersmedalje, der aldrig kom op af skuffen.

Fredag d. 14. oktober 2016

[Hold nr. 162-945](#)

De danske soldater, der kæmpede mod de tyske invasionsstyrker d. 9. april 1940, blandt andet fra Livgarden, men også fra grænsegendarmeriet, skulle naturligvis hædres for deres nationale indsats, og allerede i 1940 fik man sådanne medaljer præget. Trods værnemagten stod i landet, bestod den danske hær og flåde - takket være samarbejdspolitikken - og tyskerne havde forståelse for sagen.

De efterladte til de 16 faldne danske fik derfor overrakt deres medaljer, men resten blev udskudt til Danmark atter var frit, det vil sige til "tyskerne er borte". Ingen kunne da vide, hvornår den dag skulle oprinde - og slet ikke forestille sig alle de forviklinger og komplikationer, der skulle komme på sagen i løbet af såvel Besættelsen som Befrielsen. Vi gennemgår de mange overvejelser, der efterhånden fik forkludret sagen og ser nærmere på Frihedsrådets beslutning om at sige "Nej Tak!" til uddelingen af hædersmedaljen.

De ungarske soldater i Danmark - en glemt tragedie

Fredag d. 28. oktober 2016

[Hold nr. 162-946](#)

Ungarns historie under den 2. verdenskrig er en broget historie. Fra "Anschluss" af Østrig til Hitler-Tyskland i 1938, stor fremgang for Pilekorset under Ferenc Szálasi ved parlamentsvalget året efter og Hitlers målbevidste støtte 1938-1941 til et stærkt Ungarn under tysk førerskab.

Hitler kunne bruge ungarske tropper, materiel og infrastruktur, og Szálasi dekreterede en generalmobilisering i de sidste måneder af 1944, hvorved Hitler-Tysklands sidste allierede i Centraleuropa skaffede Føreren tusinder af nye soldater. Omkring 12.000 af dem kom til Danmark i de første måneder af 1945. Hvad skulle de her? Hvad blev deres skæbne - og hvilken rolle var de tiltænkt i slutopgøret, når Danmark skulle befries fra den nazistiske besættelse?

"Herre i eget Hus" ? - om den engelske befrielse af Danmark.

Fredag d. 04. november 2016

[Hold nr. 162-947](#)

Med den tyske kapitulation i Holland, Nordvesttyskland - og i Danmark, til Montgomerys tropper lå det i kortene at Danmarks befrielse dermed var et engelsk anliggende, og vi blev således befriet af de Vestallierede.

Trods lidt forvirring omkring Bornholms stilling, og engelske problemer med at afse de fornødne styrker til befrielsen af Danmark blev der efterhånden - på Kastellet i København - etableret en allieret administration, der blandt andet skulle organisere oprydningen og ødelæggelsen af de store mængder af tyske våben og ammunition. Danskerne så blandt andet på de tyske jettfly og kampvogne, der let kunne bringes til anvendelse, men de allierede var afvisende. Vi dykker ned i historien og diskuterer, hvorvidt vore befriere plyndrede dansk ejendom eller blot var sejrherren, der tog sig betalt for de store ofre krigen havde krævet af englænderne? Stod Danmark ikke i taknemmelighedsgæld til Monty's tropper og kunne den danske indsats under Besættelsen i sig selv sikre os en fremtidig plads ved Storbritanniens side som en ægte allieret?

Den store Satan, Israel og Saudi-Arabien.

Fredag d. 11. november 2016

[Hold nr. 162-952](#)

Siden militante iranske islamister i 1979 stormede den amerikanske ambassade i Teheran i forbindelse med deres revolution og tilmed tog og 52 amerikanere som gidsler i 444 dage, har såvel USA som det iranske præstestyre haft hinanden som det store fjendebillede. "Den store Satan" kaldte præstestyret USA, der blev fremstillet som indbegrebet af ond vestlig imperialisme og moralsk dekadence.

Vi ser nærmere på udviklingen siden da, på samspillet mellem USA og to af amerikanernes gamle allierede i Mellemøsten - Israel og Saudi-Arabien - samt de to landes indbyrdes forhold. Måske er det arabiske Saudi-Arabiens og det jødiske Israels bilaterale forhold slet ikke er så konfliktfyldt som man kunne tro? Er tilnærmelsen mellem USA og Iran med til at svække amerikanernes indflydelse i Mellemøsten og er Saudi-Arabien hovedsponsor for en del af de terrorangreb, der hærger verden?

Nilens nationer: Egypten, Sudan og Etiopien.

Fredag d. 18. november 2016

[Hold nr. 162-953](#)

Gennem årtusinder har Nilen været grundlaget for en livgivende flodkultur, og Egyptens historie er afgørende præget af Nilen. Men en konstant udvidelse af de områder, der kunst-vandes med Nilens vande har betydet at drikkevand er blevet en mangelvare, og udløbet i Middelhavet nu er så ringe, at Nildeltaet langsomt forsvinder.

Siden 1959 har en aftale mellem Etiopien, Sudan og Egypten fordelt vandet mellem landene, men i forbindelse med vandings-projekter har Etiopien krævet at få ret til at benytte en større del af vandet. Vi ser på Nil-området historie og krige, ligesom vi ser nærmere på vandkrisen som en krigsfaktor i Mellemøsten - og Afrika!

Irak før, under - og efter - Saddam Hussein

Fredag d. 25. november 2016

[Hold nr. 162-954](#)

Under Den kolde Krig var amerikanerne bekymret for kommunistiske indflydele i Irak, og CIA støttede derfor Ba'ath-partiet og andre modstandere af general Abdul Karim Qassim. Ved et militærkup i 1963 blev Qassim styrtet og medlemmer af Ba'ath-partiet fik regerings-magten. Saddam Hussein kunne vende hjem til Irak fra sit eksil i Egypten, og blev Ba'ath-partiets partisekretær. Trods et fængselsophold (1964-1967) blev han - efter kuppet i 1968 - præsident Ahmad Hassan al-Bakr højre hånd. Vi prøver at hitte hoved og hale i de irakiske partier, baggrunden for Iran-Irak-krigen (1980-1988), Golfkrigen (1990/91), Irak-krigen (2003-2011) og vi runder historien om den danske ubåd Sælen - og den rolle i ørkenkrigen. Som bekendt blev der

ikke fred i Irak, og vi prøver at konkludere på de seneste afsnit i Irakkrigen.

Libyen - historien om tiden før, under og efter Muammar Gaddafi

Fredag d. 2. december 2016

[Hold nr. 162-955](#)

Trods Libyen fra 1550-erne var underlagt osmannerne havde lokale slægter stadig en stærk indflydelse i deres territorier. Således kunne en af disse i 1711 - med Ahmad Qaramanli i spidsen - sikre kontrollen over hele landet, og denne familie var den politisk dominerede indtil 1835, da det osmanniske sultanat igen havde held til at sikre sig direkte kontrol over området. En kontrol, der blev voldsomt udfordret i 1911, da Italien erklærede Osmanner-riket krig og invaderede Libyen. Den italienske invasion stødte dog på betydelig modstand både fra osmannerne og fra den lokale befolkning. Trods den osmanniske sultan i 1912 indgik fred med Italien, fortsatte den lokale libyske modstand uanfægtet. Ved fascisternes magtovertagelse i Italien ti år senere blev krigen i Libyen yderligere intensiveret og i 1931 havde Mussolini endeligt fået kontrol med Tripolitania, Fezzan og Cyrenaika, de tre områder, der tilsammen udgør Libyen. Med tiden kom den italienske bosættelse til at udgøre et mindretal i landets befolkning, en minoritet der i en vis udstrækning forblev i landet, da Italien i 1947 måtte give afkald på Libyen, der ved FN's mellemkomst i 1951 blev et monarki. Da Muammar Gaddafi d. 1. september 1969 kuppede sig til magten, og året efter udviste de sidste 20.000 italienere, var det et militærkup i et vestligt orienteret, olie-eksporterende kongedømme. En centraliseret stat med et samlet politisk system, baseret på enorme olieindtægter. Vi tager et samlet greb om det libyske folks historie og den såkaldte panarabisme, der kom til at sætte dagsordenen i årtier.

Fra Persien til Iran og hvad sker der nu?

Fredag d. 9. december 2016

[Hold nr. 162-956](#)

Revolutionen i 1979 forandrede Iran fra et vestlig orienteret monarki styret af shahen, Mohammad Reza Pahlavi, til en islamisk teokratisk republik under en ayatollah (Khomeini). Revolutionen, der blev startet af en alliance af liberale, venstreradikale og religiøse grupper der fik sat shahen fra magten men snart blev sat ud af spillet ved den såkaldte "Islamiske Revolution", hvor præstestyret kom til magten og indførte en teokratisk islamisk republik.

Protesterne var kulmineret i december 1978 - i "den hellige måned" (muharram), en af de vigtigste måneder for shia-muslimerne. Hver dag blev hundredvis af demonstranter dræbt, og alligevel voksede protesterne fra dag til dag. Den 12. december fyldte to mill. Demonstranter Teherans gader i protest mod shahen.

En konge, der havde siddet ved magten siden 1941, kun med en kort afbrydelse i 1953, blev d. 16. januar 1979 tvunget til at forlade sit rige Iran. Vi ser nærmere på hele historien, styreformerne før, under og efter shahen samt den nyeste udvikling, hvor præstestyret øjensynligt er blevet en acceptabel samarbejdspartner.

Irak - tøndebomber, terror og dansk krigsindsats

Fredag d. 16. december 2016

[Hold nr. 162-957](#)

I efteråret 2015 blev den danske krigsindsats i Irak for en tid også dansk indenrigspolitik, da Søren Espersen (DF) i lyset af terrorhandlingerne i Paris på TV2 deklarerede: - Vi bomber ikke der, hvor der er civile, men det er vi nødt til at begynde på. IS går jo i dækning bag kvinder og børn i landsbyer og byer, og de ved, at vi som gentlemen ikke bomber. Det må have en afslutning! Udenrigsministeren, Kristian Jensen (V) afviste hurtigt at han delte Søren Espersens betragtninger: - Vi skal ikke besvare terror med terror. Vi skal besvare terror med styrket, international kamp mod terroristerne.

Man kan vælge at sætte kikkerten for det blinde øje, eller prøve at dykke ned i den grimme sump, der hedder borgerkrigen i præsident Bashar al-Assads Irak, hvor regimets brug af tøndebomber mod civile er en forbrydelse mod menneskeheden, ifølge Amnesty International. Hvem er Danmarks ven og hvem er vor fjende? Er det ok altid at være ven med sin "fjendes fjende" - eller kan vi vikle os ind i andet og mere end vi

gjorde i sagen om Muhammed-tegningerne? Med udgangspunkt i områdets nyere historie, Kobane og det kurdiske selvstyre i det nordlige Syrien oprulles en række hellige og uhellige alliancer, der viser hvor komplicerede sager det danske folketing har taget hul på i "Kampen mod Terrorismen"...

Undervisningsmateriale

Alle foredrag er specielt udviklet til lejligheden af Kulturhistoriker Tommy P. Christensen, som ud fra en kildekritisk tilgang udarbejder hvert enkelt foredrag.

Der vil blive uddelt undervisningsmateriale ved alle foredrag i form af manuskript med kildehenvisninger, så deltagerne har mulighed for at genopfriske/grave dybere i de enkelte emner.

Der serveres kaffe og kage i pausen ved alle foredrag.

Praktisk:

Pris kr. 100,- (88,-) pr. foredrag **angiv holdnummer**

12 foredrag i perioden: **16/9-2016 – 16/12-2016**
Pris kr. 1000,- (875,-) **nr. 162-940**

6 foredrag i perioden: **16/9-2016 – 04/11-2016**
Pris kr. 560,- (490,-) **nr. 162-941**

6 foredrag i perioden: **11/11-2016 – 16/12-2016**
Pris kr. 560,- (490,-) **nr. 162-951**

Tommy P. Christensen er cand.mag. fra Københavns Universitet (Historie og kunsthistorie), samt Master i Voksenuddannelse fra Roskilde Universitet. Han har undervist på gymnasie- og HF-uddannelsen, Københavns Universitet, Folkeuniversitetet, Daghøjskoler og i folkeoplysningen samt været ansat på arkiver og museer i Danmark og senest i Sverige.

Han er forfatter på flere bøger og fhv. redaktør på Personalhistorisk Tidsskrift, Hvem Forsker Hvad og Slægten - Forum for slægtshistorie.

Sammen med Lisa Elsbøll er han medejer af Elsbøll&

Christensen/ECM.Media, der

er medstifter og medlem af Københavns Byvandrerlaug.

